

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 120/16

Λουξεμβούργο, 10 Νοεμβρίου 2016

Απόφαση στην υπόθεση C-504/14
Επιτροπή κατά Ελλάδας

Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η Ελλάδα παρέβη την υποχρέωσή της να προστατεύσει τις θαλάσσιες χελώνες *Caretta caretta* στον κόλπο της Κυπαρισσίας

Η χελώνα *Caretta caretta* (γνωστή επίσης και ως χελώνα *Caouanne*) είναι θαλάσσια χελώνα που έχει κατά μέσο όρο μήκος 90 εκατοστά και βάρος 135 κιλά, και απαντά, μεταξύ άλλων, και στη Μεσόγειο. Χαρακτηριστικό της χελώνας αυτής είναι ότι γεννά μόνο κάθε δύο ή τρία έτη, από τον Μάιο μέχρι τον Αύγουστο. Η χελώνα βγαίνει από τη θάλασσα τη νύχτα και κατευθύνεται προς το πιο στεγνό μέρος της παραλίας, όπου σκάβει έναν λάκκο βάθους 40 έως 60 εκατοστών για να γεννήσει εκεί κατά μέσο όρο 120 αυγά. Δύο μήνες αργότερα, τα αυγά εκκολάπτονται και οι μικρές χελώνες βγαίνουν από την άμμο και τρέχουν προς τη θάλασσα. Οι μικρές χελώνες είναι ευάλωτες και πολλές από αυτές πεθαίνουν.

Οδηγία της Ένωσης¹ επιβάλλει στα κράτη μέλη να συμβάλουν στην προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, μέσω της διατήρησης της άγριας πανίδας. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για τη θέσπιση ενός συστήματος αυστηρής προστασίας ορισμένων ζωικών ειδών. Η θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta* αναγνωρίζεται από την οδηγία αυτή ως ζωικό είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος που χρήζει αυστηρής προστασίας και του οποίου η διατήρηση προϋποθέτει τη δημιουργία ειδικών ζωνών διατήρησης. Το 2006, η Επιτροπή ενέγραψε, μεταξύ άλλων, τις θίνες της Κυπαρισσίας [Θίνες Κυπαρισσίας (Νεοχώρι – Κυπαρισσία)] στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας, για τον λόγο, ιδίως, ότι στη ζώνη αυτή ζουν χελώνες *Caretta caretta*.

Το 2011, η Επιτροπή προσήψε στην Ελλάδα ότι παρέβη την υποχρέωσή της να προστατεύσει τις θαλάσσιες χελώνες *Caretta caretta* στον κόλπο της Κυπαρισσίας. Κρίνοντας μη ικανοποιητικές τις απαντήσεις της Ελλάδας, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει προσφυγή κατά της χώρας αυτής ενώπιον του Δικαστηρίου. Δεν είναι η πρώτη φορά που η Επιτροπή ασκεί τέτοια αγωγή σε σχέση με την προστασία των χελωνών *Caretta caretta*. Το 2002² και το 2014³, το Δικαστήριο είχε ήδη διαπιστώσει σχετικές παραβάσεις της Ελλάδας. Αντιθέτως προς τις υποθέσεις του 2002 και του 2014 που αφορούσαν τα Ιόνια νησιά (Ζάκυνθος), η παρούσα υπόθεση έχει ως γεωγραφικό πλαίσιο τον κόλπο της Κυπαρισσίας, που βρίσκεται στη Μεσσηνία, στην περιφέρεια της Πελοποννήσου.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο κάνει δεκτή την προσφυγή της Επιτροπής κατά το μεγαλύτερο μέρος της και διαπιστώνει ότι η Ελλάδα παρέβη την υποχρέωσή της να προστατεύσει τις χελώνες *Caretta caretta* εντός του κόλπου της Κυπαρισσίας. Ειδικότερα, το Δικαστήριο φρονεί ότι πολλές υποδομές (όπως, μεταξύ άλλων, οικιστικά σχέδια και η κατασκευή κατοικιών), όπως και η μελλοντική τους χρήση είναι ικανές να επηρεάσουν σημαντικά τους οικότοπους εντός της ζώνης της Κυπαρισσίας. Ομοίως, η κατασκευή και η χρήση των υποδομών αυτών, μπορούν, ιδίως λόγω

¹ Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ 1992, L 206, σ. 7).

² Απόφαση της 30ής Ιανουαρίου 2002, Επιτροπή κατά Ελλάδας (C-103/00, βλ. επίσης ΑΤ αριθ. 8/02: «Η Ελλάδα δεν θέσπισε αποτελεσματικό σύστημα προστασίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* στη Ζάκυνθο»).

³ Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2014, Επιτροπή κατά Ελλάδας [C-600/12, βλ. επίσης ΑΤ αριθ. 104/14: «Παραλείποντας να απαγορεύσει την ανεξέλεγκτη λειτουργία χώρου υγειονομικής ταφής αποβλήτων (ΧΥΤΑ) εντός του εθνικού θαλάσσιου πάρκου της Ζακύνθου, η Ελλάδα παραβίασε την περιβαλλοντική νομοθεσία της Ένωσης»].

της ηχορύπανσης, της φωτορύπανσης και της ανθρώπινης παρουσίας που συνεπάγονται, όπως ακριβώς και το ελεύθερο κάμπινγκ και η λειτουργία των μπαρ, να παρενοχλήσουν σημαντικά τη θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta* κατά την αναπαραγωγή της. Επιπροσθέτως, η ανεξέλεγκτη στάθμευση των οχημάτων όπως και η ασφαλτόστρωση ορισμένων οδών βλάπτουν τους οικοτόπους αμμοθινών της χελώνας επιδεινώνοντας την ηχορύπανση και τη φωτορύπανση και παρενοχλώντας τις χελώνες κατά την ωοτοκία καθώς και κατά την εκκόλαψη των νεοσσών. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ομοίως ότι τα φώτα των εστιατορίων, των ξενοδοχείων και των καταστημάτων γύρω από τη ζώνη της Κυπαρισσίας επίσης προκαλούν παρενόχληση των χελωνών.

Το Δικαστήριο διευκρινίζει επιπλέον ότι από τη διαπίστωση τέτοιων παραβάσεων τεκμαίρεται ότι δεν υπήρχε ένα πλήρες και συνεκτικό νομοθετικό πλαίσιο προληπτικού χαρακτήρα στη ζώνη της Κυπαρισσίας κατά τον χρόνο της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας που κίνησε η Επιτροπή. Το τεκμήριο αυτό περί του ατελούς χαρακτήρα του εθνικού νομοθετικού πλαισίου επιρρωννύεται από το γεγονός ότι η Ελλάδα εξέδωσε ορισμένες νομικές πράξεις μετά τη διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής. Τέλος, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι λειτουργοί των παρενοχλήσεων που συνδέονται με τα οικιστικά σχέδια παραδέχθηκαν τουλάχιστον το ενδεχόμενο να παρενοχλούνται οι χελώνες *Caretta caretta* κατά την περίοδο αναπαραγωγής, γεγονός που καταδεικνύει ότι υπήρξε εκ προθέσεως παρενόχληση απαγορευόμενη από το δίκαιο της Ένωσης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582